

USVOJENI TEKSTOVI

P8_TA(2015)0348

Smrtna kazna

Rezolucija Europskog parlamenta od 8. listopada 2015. o smrtnoj kazni (2015/2879(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o ukidanju smrtne kazne, a posebno Rezoluciju od 7. listopada 2010.¹,
- uzimajući u obzir zajedničku izjavu Federice Mogherini, potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, i Thorbjørna Jaglanda, glavnog tajnika Vijeća Europe, od 10. listopada 2014. o Europskom i Svjetskom danu borbe protiv smrtne kazne,
- uzimajući u obzir Protokol 6 i Protokol 13 uz Europsku konvenciju o ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir članak 2. Povelje o temeljnim pravima Europske unije,
- uzimajući u obzir smjernice EU-a o smrtnoj kazni,
- uzimajući u obzir reviziju režima EU-a za kontrolu izvoza robe koja se može upotrijebiti za izvršenje smrtne kazne,
- uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima te njegov drugi Fakultativni protokol,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja iz 1984.,
- uzimajući u obzir studiju o utjecaju svjetskog problema droga na uživanje ljudskih prava koju je u rujnu 2015. objavio visoki povjerenik UN-a za ljudska prava,
- uzimajući u obzir rezolucije Opće skupštine UN-a, a posebno Rezoluciju od 18. prosinca 2014. o moratoriju na primjenu smrtne kazne (A/RES/69/186),
- uzimajući u obzir završnu deklaraciju donesenu na 5. svjetskom kongresu protiv smrtne kazne održanom u Madridu od 12. do 15. lipnja 2013.,

---

¹ SL C 371 E, 20.12.2011., str. 5.

- uzimajući u obzir Svjetski i Europski dan borbe protiv smrtne kazne koji se svake godine obilježavaju 10. listopada,
  - uzimajući u obzir članak 128. stavak 5. i članak 123. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da je ukidanje smrtne kazne u cijelom svijetu jedan od glavnih ciljeva politike EU-a o ljudskim pravima;
  - B. budući da je cilj Svjetskog dana borbe protiv smrtne kazne koji se obilježava 10. listopada 2015. „podići razinu osviještenosti o primjeni smrtne kazne zbog kaznenih djela povezanih sa zlouporabom droga”;
  - C. budući da je prema podacima Ureda visokog povjerenika UN-a za ljudska prava više od 160 država članica Ujedinjenih naroda s različitim pravnim sustavima, tradicijama, kulturama i vjerskim običajima ukinulo smrtnu kaznu ili je ne primjenjuje;
  - D. budući da je prema najnovijim poznatim podacima 2014. najmanje 2466 osoba u 55 zemalja osuđeno na smrt, što predstavlja povećanje od gotovo 23 % u odnosu na 2013.; budući da je 2014. u svijetu pogubljeno najmanje 607 osoba; budući da u to nisu uvrštene osobe za koje se pretpostavlja da su pogubljene u Kini, gdje se i dalje izvršava više smrtnih kazni nego u svim ostalim državama svijeta zajedno te je na tisuće osoba osuđeno na smrt; budući da je broj izrečenih i izvršenih smrtnih kazni tijekom 2015. godine i dalje alarmantan; budući da je povećanje broja izrečenih smrtnih kazni usko povezano sa sudskim presudama u masovnim suđenjima koja su reakcija na kaznena djela povezana s terorizmom u zemljama poput Egipta i Nigerije; budući da se u Čadu i Tunisu razmatra mogućnost ponovnog uvođenja smrtne kazne; budući da se smrtna kazna i dalje izriče i izvršava u nekim saveznim državama SAD-a;
  - E. budući da se osobe još uvijek osuđuju na smrt kamenovanjem u Pakistanu, Nigeriji, Afganistanu, Iranu, Iraku, Sudanu, Somaliji i Saudijskoj Arabiji i budući da je u novije vrijeme na stotine žena kamenovano na smrt zbog preljuba; budući da se kamenovanje kao oblik smrtne kazne smatra jednom vrstom mučenja;
  - F. budući da se u osam država zakonom predviđa smrtna kazna za homoseksualnost (Mauritanija, Sudan, Iran, Saudijska Arabija, Jemen, Pakistan, Afganistan i Katar) i da se u nigerijskim i somalijskim pokrajinama smrtna kazna službeno izvršava zbog spolnog odnosa osoba istog spola;
  - G. budući da se smrtna kazna često koristi protiv socijalno ugroženih osoba, psihičkih bolesnika i pripadnika nacionalnih i kulturnih manjina;
  - H. budući da 33 države primjenjuju smrtnu kaznu zbog kaznenih djela povezanih sa zlouporabom droga te se u njima izvrši oko 1000 smrtnih kazni godišnje; budući da su se prema poznatim podacima 2015. pogubljena zbog takvih kaznenih djela izvršavala u Kini, Iranu, Indoneziji i Saudijskoj Arabiji; budući da se smrtne kazne zbog kaznenih djela povezanih sa zlouporabom droga i dalje izriču 2015. u Kini, Indoneziji, Iranu, Kuvajtu, Maleziji, Saudijskoj Arabiji, Šri Lanki, Ujedinjenim Arapskim Emiratima i Vijetnamu; budući da ta kaznena djela mogu uključivati razne optužbe povezane s trgovinom drogama ili posjedovanjem droga;
  - I. budući da se tijekom posljednjih 12 mjeseci primjena smrtne kazne zbog kaznenih djela povezanih sa zlouporabom droga povećala na globalnoj razini i da su neke zemlje u

znatno većoj mjeri izvršavale smrtnu kaznu zbog kaznenih djela povezanih sa zlouporabom droga, dok su neke nastojale ponovno uvesti smrtnu kaznu za kaznena djela povezana sa zlouporabom droga ili ukinuti dugogodišnji moratorij na smrtnu kaznu;

- J. budući da je u prvih šest mjeseci 2015. u Iranu navodno pogubljeno 394 počinitelja kaznenih djela povezanih sa zlouporabom droga, dok je tijekom cijele 2014. godine izvršeno 367 smrtnih kazni; budući da je polovina svih smrtnih kazni izvršenih ove godine u Saudijskoj Arabiji izrečena zbog kaznenih djela povezanih sa zlouporabom droga, dok je 2010. samo 4 % svih smrtnih kazni bilo izvršeno zbog iste vrste kaznenih djela; budući da u Pakistanu najmanje 112 počinitelja kaznenih djela povezanih sa zlouporabom droga čeka na izvršenje smrtne kazne;
  - K. budući da su brojni građani država članica EU-a pogubljeni ili čekaju na izvršenje smrtne kazne u trećim zemljama zbog kaznenih djela povezanih sa zlouporabom droga;
  - L. budući da se u članku 6. stavku 2. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima navodi da se smrtna kazna može izvršiti samo u slučaju „najtežih kaznenih djela”; budući da su Odbor UN-a za ljudska prava i posebni izvjestitelji UN-a za izvansudska, masovna ili arbitrarna pogubljenja te za mučenje izjavili da se smrtna kazna ne bi trebala izricati za kaznena djela povezana sa zlouporabom droga; budući da su obvezna smrtna kazna i njezina primjena zbog kaznenih djela povezanih sa zlouporabom droga u suprotnosti s međunarodnim pravom i normama;
  - M. budući da Međunarodni odbor za kontrolu narkotika potiče države članice u kojima se izriče smrtna kazna da je ukinu za kaznena djela povezana sa zlouporabom droga;
  - N. budući da su Komisija i države članice dodijelile najmanje 60 milijuna EUR za programe Ureda UN-a za droge i kriminal (UNODC) za suzbijanje zlouporabe droga, koji su usmjereni na suzbijanje zlouporabe droga u državama koje aktivno primjenjuju smrtnu kaznu zbog kaznenih djela povezanih sa zlouporabom droga; budući da se u najnovijim izvješćima nevladinih organizacija izražava ozbiljna zabrinutost zbog činjenice da se programima za borbu protiv zlouporabe droga koje EU financira u državama koje i dalje primjenjuju smrtnu kaznu zapravo potiče izricanje i izvršenje smrtne kazne i budući da ta izvješća treba preispitati;
  - O. budući da je Europska komisija u okviru Instrumenta EU-a za doprinos stabilnosti i miru (IcSP) i Instrumenta za stabilnost (IfS) koji mu je prethodio na regionalnoj razini pokrenula dvije opsežne mjere borbe protiv zlouporabe droga, odnosno programe kokainske i heroinske rute, kojima su obuhvaćene zemlje u kojima se primjenjuje smrtna kazna zbog kaznenih djela povezanih sa zlouporabom droga; budući da je Europska komisija u skladu s člankom 10. Uredbe o uspostavi Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru obvezna provoditi operativne smjernice o ljudskim pravima i poštovati humanitarno pravo u okviru mjera protiv organiziranog kriminala;
1. ponavlja osudu primjene smrtne kazne i snažno podupire uvođenje moratorija na smrtnu kaznu kao koraka prema njezino ukidanju; ponovno ističe da ukidanje smrtne kazne doprinosi jačanju ljudskog dostojanstva te da je konačni cilj EU-a njezino potpuno ukidanje;
  2. osuđuje sva pogubljenja bez obzira na mjesto izvršenja; i dalje je duboko zabrinut zbog

izricanja smrtne kazne maloljetnicima i osobama s duševnim smetnjama ili intelektualnim teškoćama te poziva na hitno i konačno okončanje tih praksi kojima se krše međunarodne norme ljudskih prava; izražava veliku zabrinutost zbog nedavnih masovnih suđenja na kojima je izrečen ogroman broj smrtnih kazni;

3. izražava veliku zabrinutost zbog kamenovanja koje se i dalje primjenjuje u više zemalja te poziva vlade tih zemalja da bez odgode donesu zakonodavstvo kojim će se zabraniti kamenovanje;
4. potiče Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) i države članice da se i dalje bore protiv primjene smrtne kazne, da snažno podrže moratorij kao korak prema ukidanju smrtne kazne, da nastave s naporima da se smrtna kazna ukine u cijelom svijetu te da snažno potiču države u kojima se još uvijek izvršava smrtna kazna da poštuju minimalne međunarodne norme, smanje područje primjene i samu primjenu smrtne kazne te da objave jasne i točne podatke o broju izrečenih i izvršenih smrtnih kazni; potiče ESVD da pomno prati razvoj situacije u svim zemljama, a posebno u Bjelarusu koji je jedina europska zemlja u kojoj još postoji smrtna kazna, te da upotrijebi sva raspoloživa sredstva utjecaja;
5. pozdravlja ukidanje smrtne kazne u određenim savezima SAD-a te potiče EU da nastavi dijalog sa SAD-om kako bi se zajedničkim snagama mogli usprotiviti smrtnoj kazni u cijelom svijetu s ciljem njezina potpunog ukidanja;
6. poziva Komisiju da u pogledu pomoći i političke potpore posebnu pozornost posveti zemljama koje ostvaruju napredak u ukidanju smrtne kazne ili koje potiču na globalni moratorij na smrtnu kaznu; potiče bilateralne i multilateralne inicijative između država članica, EU-a, UN-a, trećih zemalja i drugih regionalnih organizacija o pitanjima povezanim sa smrtnom kaznom;
7. podsjeća da je smrtna kazna nespojiva s vrijednostima na kojima se Unija temelji kao što su poštovanje ljudskog dostojanstva, sloboda, demokracija, jednakost, vladavina prava i poštovanje ljudskih prava, te da će svaka država članica koja ponovno uvede smrtnu kaznu stoga kršiti Ugovore i Povelju o temeljnim pravima Europske unije;
8. posebno je zabrinut zbog sve veće primjene smrtne kazne u kontekstu borbe protiv terorizma u brojnim državama te zbog mogućnosti njezina ponovnog uvođenja u drugim državama;
9. posebno osuđuje primjenu smrtne kazne u svrhu gušenja oporbe ili na temelju vjeroispovijesti, homoseksualnosti, preljuba ili drugih razloga koji su trivijalni ili se uopće ne smatraju kaznenim djelima; stoga poziva države u kojima je homoseksualnost kazneno djelo da za to ne primjenjuju smrtnu kaznu;
10. i dalje je u potpunosti uvjeren da se smrtnim kaznama ne suzbija trgovina drogama niti sprečava da pojedinci postanu žrtve zlouporabe droga; poziva zemlje koje su zadržale smrtnu kaznu da uvedu alternativna rješenja za smrtne kazne zbog kaznenih djela povezanih sa zlouporabom droga, pri kojima bi naglasak posebno bio na programima prevencije zlouporabe droga i smanjenja štete;
11. ponavlja preporuku Komisiji i državama članicama da bi ukidanje smrtne kazne zbog kaznenih djela povezanih sa zlouporabom droga trebalo biti preduvjet za financijsku

pomoć, tehničku pomoć, izgradnju kapaciteta i druge oblike podrške politici suzbijanja zlouporabe droga;

12. poziva Komisiju i države članice da potvrde kategoričko načelo da se europskom potporom i pomoći, uključujući programe UNDOC-a za borbu protiv zlouporabe droga, ne smije omogućivati kazneni progon koji vodi do izricanja smrtnih kazni i pogubljenja uhićenih osoba;
13. poziva Komisiju da pojača nadzor nad izvozom proizvoda koji se mogu upotrijebiti za izvršenje smrtne kazne;
14. duboko je zabrinut zbog nedostatka transparentnosti u pogledu potpore i pomoći za suzbijanje zlouporabe droga koju Komisija i države članice pružaju operacijama za suzbijanje zlouporabe droga u zemljama u kojima se aktivno primjenjuje smrtna kazna zbog kaznenih djela povezanih sa zlouporabom droga; zahtijeva da Komisija objavi godišnje izvješće o financiranju programa borbe protiv zlouporabe droga u državama koje su zadržale smrtnu kaznu zbog kaznenih djela povezanih sa zlouporabom droga te istakne koje su mjere za zaštitu ljudskih prava poduzete kako bi se zajamčilo da se tim sredstvima ne potiče primjena smrtne kazne;
15. poziva Komisiju da bez odgode provede operativne smjernice iz članka 10. Uredbe o uspostavi Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru te da ih strogo primjeni na programe kokainske i heroinske rute;
16. poziva Komisiju da poštuje preporuku iz Plana djelovanja EU-a za borbu protiv droga (2013. – 2016.) koja se odnosi na razvoj i provedbu „alata za smjernice o ljudskim pravima i procjenu učinka” kako bi se zajamčilo da su ljudska prava učinkovito uvrštena u vanjsko djelovanje EU-a za borbu protiv droga;
17. potiče ESVD, Komisiju i države članice da utvrde smjernice za sveobuhvatnu i učinkovitu europsku politiku u pogledu smrtne kazne s obzirom na brojne europske građane kojima prijeti pogubljenje u trećim zemljama, a ta bi politika trebala sadržavati snažne i ojačane mehanizme za identifikaciju, pružanje pravne pomoći i diplomatsko zastupanje;
18. poziva EU i njegove države članice da zajamče da će se na posebnom zasjedanju Opće skupštine UN-a koje će se održati u travnju 2016. na temu svjetskog problema droga govoriti o primjeni smrtne kazne zbog kaznenih djela povezanih sa zlouporabom droga te da će se takva primjena osuditi;
19. podupire sve agencije Ujedinjenih naroda, međuvladina regionalna tijela i nevladine organizacije u njihovim stalnim naporima za poticanje država da ukinu smrtnu kaznu; poziva Komisiju da s pomoću europskog instrumenta za demokraciju i ljudska prava i dalje financira projekte u tom području;
20. pozdravlja nedavnu ratifikaciju drugog Fakultativnog protokola uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, čiji je cilj ukidanje smrtne kazne, čime je broj potpisnica porastao na 81; poziva sve zemlje koje još nisu potpisnice tog Protokola da ga bez odgode ratificiraju;
21. poziva države članice Vijeća Europe koje tek trebaju ratificirati Protokol 6 i Protokol 13 uz Europsku konvenciju o ljudskim pravima da to učine kako bi se zajamčilo učinkovito

ukidanje smrtne kazne u cijeloj regiji koju obuhvaća Vijeće Europe;

22. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica, glavnom tajniku UN-a, predsjedniku Opće skupštine UN-a i vladama država članica UN-a.